

Liikenne- ja viestintävaliokunta

Kesäaika pysyväksi ajaksi

JOHDANTO

Vireilletulo

Kesäaika pysyväksi ajaksi (KAA 12/2019 vp): Asia on saapunut valiokuntaan.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- aloitteen tekijä Ville Niemelä
- aloitteen tekijä Hanna-Kaisa Siekkinen
- yksikön johtaja Maria Rautavirta, liikenne- ja viestintäministeriö
- dosentti Arne Lowden, Stockholms universitet
- pääsihteeri Minttu Korsberg, Valtion liikuntaneuvosto
- professori, neurologi Markku Partinen, Helsingin Uniklinikka
- asiantuntija Mikko Räsänen, Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry
- lakimies Amanda Aalto, Finanssiala ry
- toimitusjohtaja Anna-Liisa Tarvainen, Liikenneturva
- asiantuntija Raimo Tengvall, Liikenneturva
- edunvalvontajohtaja Perttu Pyykkönen, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
- dosentti Teemu Hartikainen

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- Ahvenanmaan maakunnan hallitus
- Suomen Latu ry

KANSALAISALOITE

Kansalaisaloitteessa ehdotetaan, että Suomen tulisi tehdä päätös, jonka mukaan Suomen pysyvä aika on nykyinen kesäaika. Kansalaisaloitteessa kesäaikaa pidetään talviaikaa parempana vaihtoehtona muun muassa liikunnan ja liikenneturvallisuuden edistämiseksi.

Valiokunnan mietintö LiVM 16/2022 vp

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

(1) Valiokunta pitää erittäin hyvänä, että kansalaisaloite on nostanut kellojen siirtämisestä luopumisen ja mahdollisesti valittavan pysyvän ajan keskusteluun ja antanut valiokunnalle mahdollisuuden arvioida kellojen siirtämisestä luopumisen ja toisaalta kesä- ja talviajan erilaisia vaikutuksia.

(2) Mahdollisuus tuoda kansalaisaloitteella eduskunnan käsiteltäväksi kansalaisten tärkeäksi katsomia asioita täydentää ja tukee osaltaan edustuksellista demokratiaa.

(3) Valiokunta on käsitellyt kellojen siirtämisestä luopumista aiemmin mietinnössään LiVM 19/2017 vp — KAA 4/2017 vp.

Voimassa oleva sääntely ja kansallinen liikkumavara

(4) Kellojen siirtämisestä kesäaikaan on säädetty Euroopan parlamentin ja neuvoston kesäaika-säännöksistä annetussa direktiivissä 2000/84/EY. Direktiivin mukaan kesäajalla tarkoitetaan vuodenaikaa, jona kelloa on siirretty muuhun vuoteen verrattuna kuusikymmentä minuuttia eteenpäin. Direktiivin mukaan kesäaika alkaa kaikissa jäsenvaltioissa kello 1 aamuyöllä (GMT) maaliskuun viimeisenä sunnuntaina ja päättyy kello 1 aamuyöllä (GMT) lokakuun viimeisenä sunnuntaina. Suomessa direktiivin vaatimasta kesäajasta on säädetty kansallisesti valtioneuvoston asetuksella kesäajasta (753/2001).

(5) Edellä mainitussa direktiivissä on säädetty kellojen siirtämisestä varsin yksiselitteisesti. Valiokunnan käsityksen mukaan direktiivi ei näin ollen anna mahdollisuutta luopua kellojen siirtämisestä kansallisella päätöksellä ja kellojen siirtämisestä luopuminen edellyttää siten käytännössä kesäaikadirektiivin kumoamista.

(6) Euroopan komissio antoi syyskuussa 2018 ehdotuksen kesäaikadirektiivin kumoamisesta, ja saadun selvityksen mukaan Suomi toimi aktiivisesti ja pyrki vaikuttamaan ehdotuksen tekemiseen ja etenemiseen. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan komission ehdotuksen käsittely ei kuitenkaan ole toistaiseksi edennyt EU-tasolla ja tiedossa ei ole, että asiaa oltaisiin nostamassa käsittelyyn myöskään keväällä 2023 Ruotsin puheenjohtajuuskaudella.

Valiokunnan johtopäätökset

(7) Liikenne- ja viestintävaliokunta suhtautuu saamansa selvityksen perusteella erittäin myönteisesti kellojen siirtämisestä luopumiseen. Asian käsittelyn yhteydessä asiantuntijat ovat varsin yksimielisesti tuoneet esille, että menettelystä aiheutuu enemmän haittoja kuin hyötyjä.

(8) Koska kellojen siirtämisestä kuitenkin on säädetty edellä mainitussa direktiivissä siten, että yksittäinen Euroopan unionin jäsenvaltio ei voi päättää asiasta itsenäisesti, liikenne- ja viestintävaliokunta ei voi tässä vaiheessa puoltaa kansalaisaloitteen hyväksymistä ja aloitteen ehdotusta pysyvään kesäaikaan siirtymisestä.

Valiokunnan mietintö LiVM 16/2022 vp

(9) Valiokunta painottaa, että valtioneuvoston tulee edelleen vaikuttaa aktiivisesti EU-tasolla siten, että kellojen siirtämistä koskevasta kesäaikadirektiivin velvoitteesta luovutaan.

(10) Mikäli kesäaikadirektiivi kumotaan, kukin Euroopan unionin jäsenvaltio päättää pysyvän ajan valinnoistaan periaatteessa itsenäisesti. Asiantuntijalausunnoissa on kuitenkin pidetty tärkeänä, ettei Suomen aikaero erityisesti naapurimaihin ja Keski-Eurooppaan kasvaisi, ja myös mahdollista EU:n aikavyöhykkeiden pirstaloitumista on pidetty hyvin epätoivottavana.

(11) Näin ollen valiokunta korostaa, että pysyvän ajan valinnoissa tarvitaan koordinoitua EU:n jäsenvaltioiden välillä. Valiokunta pitää hyvänä, että saadun selvityksen mukaan liikenne- ja viestintäministeriö on jo käynyt keskusteluita keinoista koordinoitua pysyvää aikaa koskevia valintoja Pohjoismaiden ja Baltian maiden välillä. Valiokunta painottaa, että koordinoituihin ja yhteensovittamiskeskusteluihin eri jäsenvaltioiden välillä on tarpeen jatkaa EU-tasolla.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Liikenne- ja viestintävaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hylkää kansalaisaloitteeseen KAA 12/2019 vp sisältyvän ehdotuksen.

Helsingissä 16.11.2022

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Suna Kymäläinen sd
varapuheenjohtaja Ari Torniainen kesk
jäsen Heikki Autto kok
jäsen Sandra Bergqvist r
jäsen Seppo Eskelinen sd
jäsen Juho Kautto vas
jäsen Jouni Kotiaho ps
jäsen Johan Kvarnström sd
jäsen Joonas Könttä kesk
jäsen Sheikki Laakso ps
jäsen Jenni Pitko vihr
jäsen Paula Werning sd

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Juha Perttula